

VALIDERING INOM STUDIE- FÖRBUNDEN

UNGEFÄR
LIKA MED

Validering – ett sätt att synliggöra kompetens

Vi lever i ett föränderligt samhälle. Ibland skiftar behoven och branscher eller områden med tidigare stabil tillväxt krymper snabbt, samtidigt som andra branscher och områden växer. Att byta bransch och kasta sig ut i något nytt är naturligtvis en utmaning för vem som helst, speciellt för dem som haft arbetsplatsen som den viktigaste arenan för sitt lärande. För dem kan det vara svårt att ge en bild av, och formulera, den kunskap de samlat på sig.

I ett samhälle där omställning blir viktigare och viktigare finns det ett stort behov av att se, erkänna och kartlägga alla sorters kunskaper. Fler och fler arbeten kräver högre utbildning – något som tros öka än mer i framtiden. Med validering öppnas vägar att mäta och synliggöra också sådan kunskap som inhämtats på annat sätt – men som kan vara relevant för nya jobb som öppnas upp när arbetsmarknaden förändras.

För unga människor som ännu är oprövade och behöver vägar in till arbetslivet, kan validering vara extra värdefullt. Erfarenheter från fritidsverksamhet, folkbildning och föreningsliv kan ibland direkt appliceras i förvärvslivet. Likaså kan nyanlända få sina kunskaper provade mot ett nytt lands kunskapssystem för att studera eller ta sig in på arbetsmarknaden.

Generella
kompetenser
är något
vi alla bär
med oss

Hela livet lär vi oss saker. Det kan vara genom utbildning, men det kan också vara på arbetet eller via olika engagemang på fritiden. Vi lär oss i interaktionen med andra människor, genom problemlösning och med hjälp av erfarenheter vi bär med oss. Kunskap kommer i många former, därför beror det bästa sättet att lära sig på, på vilka vi är och var vi är i livet.

Med generella kompetenser menar vi sådana färdigheter som en person alltid bär med sig, och som är värdefulla oavsett sammanhang. Det handlar om social förmåga, om att kommunicera, leda och samarbeta med andra. Men det handlar också om att kunna använda digitala verktyg, att kunna hantera information och ta ansvar för sitt eget lärande. Att kunna planera, organisera och förstå koncept som kvalitet och etik.

Vid en första anblick kan det här verka luddigt och svårt. Men de generella kompetenserna är sådana som behövs i alla branscher och inom alla områden. Generella kompetenser är något som är grundläggande för att en individ ska kunna fungera och utvecklas tillsammans med andra i samhället. Oavsett om det är en arbetsgivare eller en utbildningsanordnare så är de flesta aktörer i samhället ganska överens om vilka typer av förmågor som utgör generella kompetenser. Detta återspeglas i alltifrån hur jobbbannonser är utformade till hur läroplanen för grundskolan är formulerad. EU har även definierat detta i sina åtta nyckelkompetenser. Andra mer specifika kompetenser bygger ofta på att de generella finns på plats. De utvecklas liksom ur dem. En skulle kunna säga att generella kompetenser är vad som behövs för att fungera i olika sammanhang, såväl arbetsrelaterade som sociala.

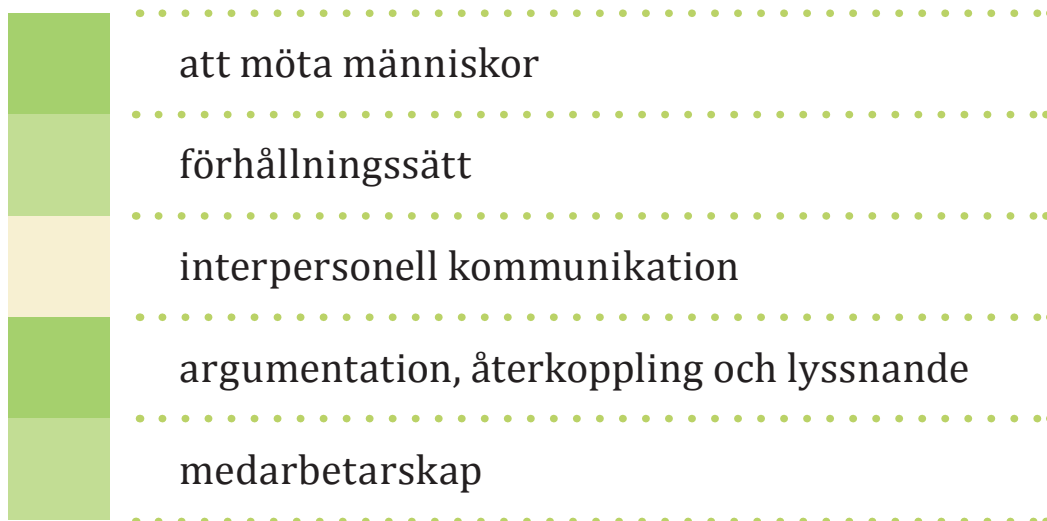
Vad är validering?

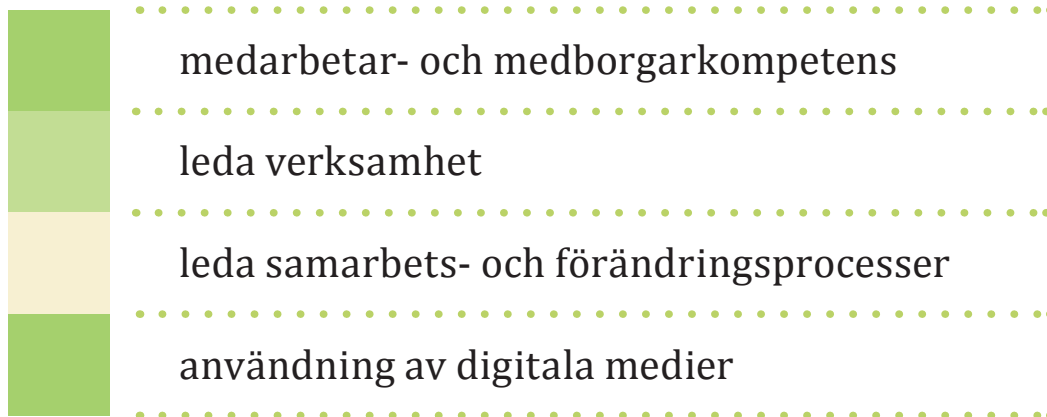
Validering handlar om att på ett strukturerat sätt kartlägga och synliggöra vad människor kan, vad de varit med om samt hur de kunskaperna och erfarenheterna kan översättas till väl definierade kompetenser som går att förstå och använda. Detta oavsett om individen söker en utbildning, ett arbete eller en praktikplats. Eftersom vi alla är olika, med skiftande ingångar till lärande, kan validering handla om att hitta sätt att jämföra päron och äpplen! Väsentligt är dock att validering alltid görs mot något som beskriver vad kompetensen som valideras innehåller. Det kan vara lärandemål, kursplaner eller yrkeskrav från branscher.

Studieförbunden validerar generella kompetenser

De tio studieförbunden har sedan 2014 arbetat med en gemensam modell för att validera generella kompetenser. Modellen har prövats på flera olika målgrupper och har fungerat väl oavsett om målgruppen är nyanlända unga eller äldre långtidsarbetslösa.

I den modell för validering som Studieförbunden utvecklat, har bredare generella kompetenser, t.ex. ”social kompetens”, brutits ned till mindre byggstenar som kallas moduler. Exempel på moduler är:

För varje modul har ett antal lärandemål och bedömningskriterier definierats. Valideringen görs gentemot lärandemålen.

Det som är styrkan i studieförbundens modell för validering av generella kompetenser, är att den utgår från folkbildningens deltagarbaserade pedagogik samtidigt som modellen använder ett etablerat internationellt kvalitetssäkringssystem kallat OCN (open college network), vilket säkerställer att bedömningarna görs på ett likartat sätt oavsett vem som genomför valideringen. Några viktiga delar i kvalitetssystemet är en gemensam utbildning av de handledare som genomför validering, interna kvalitetssäkrare som gör stickprov för att se till att handledarna gör likartade bedömningar, samt ett digitalt kartläggningsverktyg där individen kan beskriva och samla sina erfarenheter och färdigheter i såväl ord som bild.

Studieförbunden och det livslånga lärandet

Inom studieförbunden och folkbildningen arbetar pedagoger som är experter på att möta människor där de befinner sig och som är duktiga på att skapa rum för gemensamt lärande. Där möts människor i ögonhöjd och alla ges möjligheter att bidra. Individen står alltid i centrum och är medskapare i sin lärandeprocess. Därför är studieförbunden särskilt lämpade att validera de mjuka, sociala värden som är generella kompetenser.

Inom studieförbunden och folkbildningen talas det ofta om det livslånga lärandet. Det handlar om att vara i rörelse, att interagera med andra och att ständigt lära nytt, växa och utvecklas. För studieförbunden och folkbildningen är kunskap aldrig statisk. Det finns inte bara ett sätt att se på saker och ting, för det händer något med människor när de får samarbeta och utvecklas tillsammans. Folkbildningen utgår alltid från individens lärande här-och-nu, oavsett vem individen är, kommer ifrån och tidigare har studerat eller arbetat med.

Studieförbunden finns över hela Sverige

De tio studieförbunden bedriver verksamhet i alla Sveriges kommuner och det finns därför tillgång till handledare som kan genomföra validering i stora delar av landet. Valideringen kan genomföras såväl inom ramen för studieförbundens ordinarie verksamhet, som på uppdrag av arbetsgivare eller aktörer som exempelvis kommuner och arbetsförmedling.

Studieförbunden kan genom att validera generella kompetenser synliggöra kompetenser som en individ har oavsett vad kompetenserna ska användas till. Därför kan studieförbundens validering vara till nytta för individen, föreningslivet, en arbetsgivare och en utbildningsanordnare. För individen medför en validering dels att personen får en stärkt självkänsla, dels får en ökad förmåga att beskriva vad hen kan. För föreningslivet är validering ett sätt att visa hur kompetenser utvecklas – medvetet eller omedvetet – genom ideellt engagemang. För en arbetsgivare blir det lättare att förstå hur och i vilka sammanhang en arbetssökande bäst skulle kunna fungera på arbetsplatsen. För en utbildningsanordnare kan genomförd validering antingen utgöra en grund för behörighet eller ett medel för att förkorta utbildningstiden för individen.

Ungefär lika med – Validering inom studieförbunden
Studieförbundens material 2017:6

Text: Göran Hellmalm

Foto: Nathaly Salas

Grafisk form: Petra Lundin

Tryck: Print Run

www.studieforbunden.se

För mer information, kontakta Göran Hellmalm på Studieförbunden: goran@studieforbunden.se, 0702-33 23 66.

STUDIEFÖRBUNDE